

ARCHIWUM

Działalności pedagogicznej i administracyjnej towarzyszyła wielostronna dokumentacja, która jest źródłową ilustracją statutowych zadań i funkcji szkoły. Znaczenie zebranych materiałów wykracza poza potrzeby Uczelni i cele urzędowe. Źródła dotyczące codziennego życia Uczelni utrwalają zmiany, które zachodziły w strukturze organizacyjnej i programach nauczania, w realizacji celów społecznych istotnych dla dziejów oświaty i wychowania w Polsce od roku 1946.

Wzrastająca liczba materiałów aktowych była podstawą pierwszych zabiegów Uczelni dla ich zabezpieczenia, porządkowania i opracowania. W 1961 roku pisemnej konsultacji w sprawie powołania uczelnianego archiwum udzielił dr Karol Lewicki, dyrektor Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego¹. Jego wskazówki zostały wykorzystane przy pierwszych próbach porządkowania dokumentów w formie dorywczych prac zleconych. Początkowo prace nad porządkiem materiału archiwalnego prowadzili: mgr Z. Ruta i mgr J. Hampel, pracownicy naukowo-dydaktyczni Katedry Historii Polski. Dopiero w 1967 roku zatrudniono pierwszego etatowego pracownika. Ten fakt uznać należy za początek działalności Archiwum WSP w Krakowie. Z okresem zatrudnienia mgr Barbary Szwagrzyk (1967—1969) wiąże się pierwsze fachowe porządkowanie i opracowanie materiału dokumentacyjnego Uczelni².

Pod względem organizacyjnym usytuowanie Archiwum nie było przez dłuższy czas jednoznaczne. Merytoryczną opiekę nad jego działalnością sprawowała przez kilka lat Katedra Historii Polski. Jej kierownik prof. dr I. Zarębski jako przewodniczący Komisji Biblioteczno-Archiwalnej podejmował liczne zabiegi u władz Uczelni w celu zapewnienia Archiwum osobnego lokalu oraz fachowego archiwisty. Doceniając w pełni rangę archiwum w szkole wyższej i jego zadania praktyczne podkre-

¹ Karol Lewicki, Uwagi o organizacji i funkcji archiwum szkoły wyższej (z dnia 3 II 1961 r.).

² Zob. Sprawozdanie z 18 I 1969 r. z przebiegu pracy nad uporządkowaniem Archiwum WSP (w dokumentacji Biblioteki Głównej).

ślał jednocześnie, że narastające z roku na rok zbiory archiwalne stwarzają coraz szerszą bazę dla przyszłych badań naukowych. Bliżej nie sprecyzowany zakres opieki powierzono od 1968 r. Bibliotece Głównej³. Decydującym faktem w tym względzie było przede wszystkim sąsiedztwo lokalowe.

Kolejnymi pracownikami Archiwum były: mgr Dorota Chrzanowska (od końca 1970 do 1972) i od 1973 r. do chwili obecnej Irena Młot. Przerwy między zatrudnieniem kolejnych pracowników, którzy, poza praktyką w Archiwum UJ, byli uczestnikami fachowych kursów archiwalnych, nie sprzyjały postępowi prac nad porządkiem i opracowaniem materiałów aktowych. Poważne trudności sprawiał brak instrukcji kancelaryjnej i wykazu akt Uczelni⁴. Stąd forma dokumentacji przekazywanej przez jednostki organizacyjne szkoły odbiega nieraz od obowiązujących wymagań. Zastępcze metody postępowania są regulowane Instrukcją o przechowywaniu akt w szkołach wyższych oraz zarządzeniem w sprawie podziału akt na kategorie⁵.

Podstawową część zasobów Archiwum stanowią akta z działalności Uczelni w latach 1946—1977. Najliczniejszy zespół obejmuje prace dyplomowe, magisterskie i część prac doktorskich⁶ oraz akta osobowe studentów wszystkich wydziałów. Wzbogacają je materiały organizacji młodzieżowych: ZMP z lat 1947—1954; ZSP z lat 1949—1955 i Bratniej Pomocy z lat 1946—1950.

Z organizacją szkoły całościowo zapoznają akta Rektoratu, akta osobowe pracowników szkoły i dokumenty kwestury. Ostatnio przejętym zespołem są materiały Komitetu Zakładowego PZPR. Po przeprowadzce w 1974 roku do nowego gmachu Uczelni Archiwum otrzymało część pomieszczeń w lokalach Biblioteki Głównej (ok. 374 mb. półek) i miejsce na strychu (ok. 307 mb.). Przejmowanie akt od poszczególnych komórek naukowych i administracyjnych szkoły wymaga przydzielenia Archiwum nowych pomieszczeń.

Do uporządkowanych materiałów pozwalają dotrzeć kartoteki i katalogi. Zasady udostępniania zbiorów archiwalnych zostały określone regulaminem zatwierdzonym przez władze Uczelni⁷.

Trzeba dodać, że oprócz dokumentów związanych z funkcjonowaniem WSP w Archiwum znajdują się także akta Państwowego Pedagogium z lat 1935—1946 i Państwowych Egzaminów Uproszczonych z lat 1952—1954, także instytucji kształcących nauczycieli.

³ Ślady związków zawierają roczne sprawozdania Biblioteki Głównej od 1968 r. (w dokumentacji Biblioteki Głównej).

⁴ Na ten mankament zwracają uwagę protokoły kolejnych wizytacji Archiwum Państwowego m. Krakowa (w dokumentacji Biblioteki Głównej).

⁵ Załącznik do zarządzenia nr 39 Ministra Szkolnictwa Wyższego z 8 X 1952 r. oraz zarządzenie Ministra Szkolnictwa Wyższego z 9 IV 1963 r. w sprawie podziału materiałów archiwalnych na kategorie i ustalenia terminów ich przechowywania (Mon. Pol., 1963, nr 37, poz. 184).

⁶ Komplet prac doktorskich wchodzi do zbiorów Biblioteki Głównej.

⁷ Załącznik do zarządzenia Rektora z 27 VI 1977 w sprawie organizacji Biblioteki Głównej.